

**ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ
Β' ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

Ο ρατσισμός στην Ευρώπη

A. Ο συγγραφέας, αναφερόμενος στο μεταναστευτικό ζήτημα στην Ευρώπη, θίγει τη σημερινή διάσταση του ρατσισμού. Αν και στην εποχή μας παρατηρείται ζήτηση μεταναστών στην Ενωμένη Ευρώπη για δημογραφικούς και εργασιακούς λόγους, το μεταναστευτικό κύμα που προέκυψε μετά το 1989 λόγω πολιτικοοικονομικών αλλαγών και πολέμων, προκάλεσε την εχθρότητα απέναντι στον ξένο και την εκμετάλλευση του από τους γηγενείς. Καταληκτικά διαπιστώνεται ότι ο ρατσισμός διαφοροποιήθηκε υπερτονίζοντας τις πολιτιστικές και όχι τις φυλετικές διαφορές των εθνών, ενώ απέκτησε θεσμική βάση αποτυπώνοντας τις πολύμορφες διακρίσεις και τον αποκλεισμό που υφίσταται ο ξένος από τα δημόσια αγαθά.

B1. Ο ξένος, λειτουργώντας ως «αποδιοπομπαίος τράγος», συνδέεται με τα φαινόμενα κοινωνικής νοσηρότητας (κλοπές, ληστείες, διαρρήξεις, βιασμοί, φόνοι, εμπόριο ναρκωτικών - όπλων - λευκής σαρκός - παιδιών, παιδική εκμετάλλευση κ.ά.), γι' αυτό εκλαμβάνεται από τον εγχώριο πληθυσμό ως δημόσιος «κίνδυνος» και ακένωτη πηγή εγκλημάτων.

B2.

Δομή πρώτης παραγράφου:

Θεματική πρόταση: «Εστιάζουμε το ενδιαφέρον... της ζήτησιν».

Σχόλια ή λεπτομέρειες: «Από τα μέσα... μετακινήσεων».

Πρόταση κατακλείδα δεν υπάρχει.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με παραδείγματα (βόρεια και νότια Αμερική, Αυστραλία, νότια Αφρική) και σύγκριση - αντίθεση. Η σύγκριση εντοπίζεται ανάμεσα στο δυτικό και το ανατολικό μέρος της Ευρώπης («στο μεν πρώτο, στο δεύτερο»)

B3.

«κύματα μεταναστών», «μεταναστευτική ροή», «ψυχρού πολέμου», «αναζωπυρώθηκε».

B4.

Αντώνυμα:

Ανάδυσης-κατάδυσης,

γηραιά-νέα,

διευκολύνονται-περιορίζονται,

εποχιακές-ετήσιες, χρόνιες

διαχωρισμό-ένωση

B5. Συνώνυμα:

διαδοχικές – συνεχόμενες

καταγράφεται – σημειώνεται

αναζωπυρώθηκε - εντατικοποιήθηκε

καθορισμένο - συγκεκριμένο

πρόσβαση - εισαγωγή

Γ. Παραγωγή λόγου

Ζητείται ομιλία, άρα κρίνεται απαραίτητη η προσφώνηση (Κυρίες και κύριοι) και η αποφώνηση (Ευχαριστώ για την προσοχή σας).

Πρόλογος:

Στις μέρες μας είναι εμφανής η αντίληψη διαχωρισμού και διακρίσεων σε βάρος ατόμων, ομάδων, εθνών με κριτήριο ορισμένα χαρακτηριστικά τους (φύλο, φυλή, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, επάγγελμα κ.λ.π.). Το φαινόμενο έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις και γι' αυτό κρίνεται επιβεβλημένο να διερευνηθούν τα αίτια και οι τρόποι αντιμετώπισής του.

Κύριο μέρος

1^ο ζητούμενο

Τα αίτια

Τις ρίζες του φυλετικού και κοινωνικού ρατσισμού καταδεικνύουν τα εξής:

- Ο φόβος του διαφορετικού και του αγνώστου που αποτελεί τον καταλύτη μιας ψυχολογικής διαδικασίας η οποία στηρίζεται στην αρχή της ομοιότητας. Οι όμοιοι, δηλαδή, με εμάς ανήκουν στην ίδια ομάδα και, επομένως, είναι ακίνδunami. Αντίθετα, ο αλλιώτικος, ο ξένος εμπεριέχει εξ ορισμού το διαφορετικό και, κατ' επέκταση, αν όχι το επικίνδυνο, σίγουρα το κατώτερο. Έτσι εδραιώνεται η μισαλλοδοξία.
- Ο εγωισμός όποιας μορφής: Ο εθνικός εγωισμός επιφέρει τον εθνοκεντρισμό, ενώ ο ατομικός γεννά τη φιλαντία και τα συμπλέγματα
- Η ζήλια και ο φθόνος, ιδιαίτερα απέναντι στους ικανούς.
- Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις που προβάλλει και επιβάλλει η κοινωνία μέσω των φορέων της (οικογένεια, σχολείο και Μ.Μ.Ε.).
- Η έλλειψη ουσιώδους παιδείας: η άγνοια, η ημιμάθεια, η αδυναμία κριτικής θεώρησης, η έλλειψη ηθικής προλαιίνουν το έδαφος για την εδραίωση ρατσιστικών αντιλήψεων.
- Η κρίση του ανθρωπισμού: Ο άνθρωπος παύει να είναι ο σκοπός, γίνεται μέσο για την εξυπηρέτηση άλλων σκοπών, κυρίως οικονομικών, άτομα, ομάδες ή κράτη. Γι' αυτόν το λόγο, κάποιοι λαοί ή ορισμένες μετατρέπονται σε αντικείμενα εκμετάλλευσης από τους οικονομικά ισχυρούς (στόχος η μεγιστοποίηση του κέρδους). Άλλωστε, αποτελεί διαχρονική η άσβεστη δίψα του ανθρώπου για δύναμη, διάκριση και υπεροχή.
- Η οικονομική ή πολιτική κρίση, για την εκτόνωση της οποίας χρησιμοποιείται ως μέσο ο ρατσισμός. Έτσι οι άλλοι, οι «ξένοι», οι διαφορετικοί γίνονται οι αποδιοπομπαίοι τράγοι / τα εξιλαστήρια θύματα των καταστάσεων.
- Η φτώχεια και οι αδικίες από αντίδραση στα βιοτικά αδιέξοδα η τροφοδοτούν ρατσιστικές αντιλήψεις.
- Η λαθρομετανάστευση και η ξενοφοβία που πυροδοτούνται γεννούν πλήθος ρατσιστικού τύπου αντιδράσεις.
- Το υλιστικό και καταναλωτικό πρότυπο, εφόσον προβάλλει ως ανώτερους εκείνους που κατέχουν υλικά αγαθά, σε αντιδιαστολή με τους μη έχοντες.
- Η δυσλειτουργία των φορέων αγωγής
- Η απάθεια και η αδιαφορία του σύγχρονου ανθρώπου που αλλοτριώθηκε λόγω των γρήγορων ρυθμών ζωής, του ατομικισμού, του τεχνοκρατισμού, του φόβου της απόρριψης και των διαβρωτικών προτύπων.

2^ο ζητούμενο

Τρόποι αντιμετώπισης

Προκειμένου να αμβλυνθεί η οξύτητα των ρατσιστικών φαινομένων και να τεθούν οι βάσεις για την εδραίωση του ανθρωπισμού στην ανθρωπότητα, απαιτείται να ευαισθητοποιηθούν όλοι και να αναλάβουν υπεύθυνη δράση:

Πολιτεία

- Θέσπιση και καθολική εφαρμογή νομοθεσίας με βάση την αρχή της ισότητας, ώστε να τηρηθεί ο σεβασμός στις ιδιαιτερότητες των ανθρώπων. Παράλληλα, επιβολή αυστηρών ποινών σε όσους συμπεριφέρονται ρατσιστικά.
- Συγκρότηση κράτους πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Διεθνή συνεργασία για ένα ζήτημα που έχει παγκόσμιες διαστάσεις: Υπό την αιγίδα

του Ο.Η.Ε., όλα τα κράτη οφείλουν να συμπράξουν για την αποτίναξη των ρατσιστικών αντιλήψεων. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντική κρίνεται η αρωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Επιβολή κυρώσεων στα κράτη που υιοθετούν ρατσιστικές αντιλήψεις. Β Καλλιέργεια πνεύματος διεθνισμού και όχι εθνοκεντρισμού.

Εξέχουσες προσωπικότητες

- Διαφώτιση του κόσμου και υπεύθυνη συμμετοχή στα κοινά.
- Διεξαγωγή ερευνών και αποκάλυψη της αλήθειας από την επιστημονική κοινότητα.
- Ευαισθητοποίηση των καλλιτεχνών και των ανθρώπων του αθλητισμού, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να διοχετεύουν αντιρατσιστικά μηνύματα κοχ γενικότερα, να παραδειγματίζουν με την ανθρωπιστική τους στάση.
- Κοινοφελή δράση από τους εκκλησιαστικούς κύκλους, προκειμένου να παρασχεθεί αρωγή και να δοθούν μηνύματα αγάπης.

Οικογένεια - Σχολείο

- Μετάδοση ανθρωπιστικής αγωγής που τρέφει το πνεύμα και την ψυχή-καλλιέργεια σεβασμού στο διαφορετικό.
- Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ανοίξουν το διάλογο για το ρατσισμό και τις προκαταλήψεις.

Μ.Μ.Ε.

- Αμερόληπτη πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση με ποιοτικές εκπομπές.
- Οικουμενική ενημέρωση, με στόχο το πλησίασμα των λαών.

Η κοινωνία των πολιτών

- Κοινωνική συνείδηση, ανθρωπιά και ευαισθητοποίηση.
- Αντίδραση στα στερεότυπα, κριτική στάση και ανάληψη εθελοντικής δράσης.

Οι νέοι

- Συνειδητοποίηση των διαστάσεων του ρατσισμού και ευαισθητοποίηση.
- Απεγκλωβισμός από το βόλεμα και συναίσθηση ότι ο ρατσισμός έχει πολλά πρόσωπα που, ενδεχομένως, κάποτε να τα αντικρίσουν και οι ίδιοι.
- Αγωνιστικότητα και ενεργός συμμετοχή σε επίπεδο ομάδων όπως και στο πλαίσιο της Ε.Ε.

Επίλογος

Συμπερασματικά, στη σύγχρονη εποχή παρατηρείται η υποτίμηση των ανθρωπιστικών αξιών, η πνευματική αδράνεια και η καταπάτηση θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Κρίνεται, λοιπόν, απαραίτητη η ατομική και συλλογική προσπάθεια για την καταπολέμηση του φαινομένου.

Καλή επιτυχία!